

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr. 20 (1612) 1988 m. gegužės mėn. 24 d.

XXXIII METAI

Melbourne

Kas sovietam svarbiausias priešas Lietuvoje

Kunigų kalinių išlaisvinimo klausimas. Sioje srityje bedieviška sovietų valdžia visam pasauliui akivaizdžiai pademonstravo, ką ji laiko savo svarbiausiu priešu dabartinėje Lietuvoje - būtent - Bažnyčią ir kunigus.

Persitvarkymo ir taip vadinamos demokratizacijos laikais lageryje paliko tik kunigus - Alfonsą Svarinską ir Sigitą Tamkevičių. Kiti Lietuvos disidentai jau arba laisvėje, arba Sibiro tremtyje.

Bažnyčia demonstracijų ar kitokių atvirai sovietų valdžiai priešiškių demonstracijų neorganizuoja, tačiau valdiškiems bedieviams ji pavojingesnė, nes pakerta bedievybės galią dvasinėje srityje, kviesdama tautą likti ištikimais per šešis šimtus metų protėvių išlaikytom ir brangintom katalikiškom tradicijom bei moralei. Tik todėl valdiški bedieviai taip uoliai stengėsi prislopinti Jubiliejinių renginių, ypač centrinių, skambėjį. Nuolat buvo reikalaujama iš hierarchų ir svarbesnių parapijų klebonų, kad užtikrintų, jog Jubiliejaus minėjimo proga bus tik įprastinės pamaldos ir kad jos nieko nesiskirs nuo eilinių atlaidų.

Dažį Lietuvos Bažnyčios vadovų ir klebonų grasinimais ir pažadais jiems pasisekė nukreipti kompromisų keliu. Tegul bedievių jiems dusinama katalikiškoji liaudis pati paieškos, kur išgirsti ką giliau ir plačiau apie šešių šimtų metų krikščionybės kelią Lietuvoje. O kaip reikia mūsų liaudžiai, mūsų jaunimui, mokyklose teigiamam tik ateistinį auklėjimą, tokių renginių, kuriuose būtų įsivainama krikščioniška dvasia, kad šešių šimtų metų ištikimybė katalikiškam tikėjimui taptų ir turto, ir savastimi naujosios - 7-tos krikščioniškos Lietuvos generacijai.

Reikia, kad Tautos ir Bažnyčios sviesesnė ateitis, viltis, būtų grindžiama ne "laukiamomis nuolaidomis" iš bedieviškos valdžios pusės, bet krikščioniškosios doros ir tikėjimo principų įtvirtinimu jaunose sielose ir širdyse.

Bedieviai praėjusiais metais veikė visais jiems prieinamais

kanalais, kad, minint Krikšto Jubiliejų, Evangelijos Duoną atkandančiam mūsų jaunimui būtų pateikta jau neįkandama, tai yra be atskiro religinio auklėjimo ir pasiruošimo nesuprantamu būdu, tai yra: pamaldos laikomos lotynų kalba.

Ar ne paradoksas - kai Romoje Sventasis Tėvas Aušros Vartų Gailestingumo Motinos šventėje už Lietuvą aukojo šv. Mišias lietuvių kalba, tai Lietuvoje Jubiliejaus iškilmėse ir net toje pačioje Aušros Vartų Dievo Motinos iškilmėje Vilniaus šventovėje koncelebracijai susirinkusiems kunigams vyskupijos valdytojas uždraudė lietuvių kalba koncelebruoti šv. Mišias. Tegul liaudis ir jaunimas nesupranta ką kunigai kalba, kaip meldžiasi. (Į akmenį vyniojama dvasinės gyvybės duona!) Dėl tariamai svarbių, o pagrindu tik žadamų nuolaidų, perduokit bedieviams jaunos kartos sielas, nekovokite už jas! Tai šėtono klasta!

Zvelgiant į ateitį, į septintąjį krikščionybės šimtmetį, kaip pirmąjį uždavins Lietuvos katalikų Bažnyčiai iškyla būtinybė sukrikščioninti bedieviną jaunąją mūsų tautos kartą. Tikroji kova už Lietuvos ateitį vyksta jauno žmogaus širdyje: už ką jis apsispręs, už Kristų, Jo Evangeliją, ar

už bedievių žadamus, bet dažniausiai neišpildomus "pažadus", o gal ir už kitus šios žemės valdovų naiviem savo vergam numetamus blizgučius.

Lietuvių Radijo Tarnyba Vatikane

Komunistai visur bijo drąsių tikinčiųjų

Cekoslovakijoje veikiantis kitaminčių komitetas, besirūpinantis neteisingai apkaltintų ir persekiojamų žmonių gynyba, kreipėsi į krašto valdžią prašydamas, kad būtų išlaisvintas 52 metų slovakas katalikas Ivan Polanski. Jis buvo areštuotas praėjusių metų lapkričio mėnesį, kratos metu jo būte suradus religinio ir istorinio turinio savilaidinės spaudos. Dėl to Polansky buvo iš pradžių apkaltintas "fašistine propaganda", o vėliau ir valstybės santvarkos ardomąja veikla. Už šį nusikaltimą Cekoslovakijoje yra numatoma maksimalinė 10 metų laisvės atėmimo bausmė. Neteisingai apkaltintų asmenų gynybos komitetas laiko, jog Polanskiui iškelti kaltinimai yra visiškai nepagrįsti, kad jis yra nieku nenusikaltęs, reikalauja, kad jis būtų tuoj išlaisvintas ir kad jam būtų atlyginti padaryti nuostoliai.

Klaipėdos Marijos Talkos Karalienės bažnyčios pagrindinė freska, 96 kvadratinį metrų ploto. Išplėšus iš katalikų bažnyčią, visos vidaus dekoracijos užteptos derva.

LIETUVIAI PASAULYJE

Amerikos prezidentas Reagan Vašingtone Baltuosiuose Rūmuose gegužės 2 d. priėmė kai kurių religinių bendruomenių Rytų Europos atstovus ir žmogaus teisių gynėjus. Prezidentas paminėjo ir lietuvius persekiojamus vien dėl savo religinių įsitikinimų. Prezidentas kalbėjo, kad kun. Alfonsas Svarinskas jau 18 metų įkalėjęs ir laisvę atgaus tik 1990 m. Jo sveikata susilpnėjus ir prašęs sovietų jį išleisti gydytis į Vakarų. Prezidentas kalbėjo ir apie vyskupą Julijoną Steponavičių, kuris jau nuo 1961 m. ištremtas iš Vilniaus už savo religinius įsitikinimus. Tokie žmonės, pažymėjo prezidentas Reagan, savo heroizmu ir drąsa primena pirmųjų krikščionybės laikų kankinius. Čia lietuvių vyskupas P. Baltakis savo žodyje pateikė Prezidentui kelis sąrašus, kad Maskvoje prašytų išlaisvinti kalinamus 34 lietuvius, jų tarpe kun. A. Svarinską, kun. S. Tamkevičių, Viktorą Petkų, B. Gajauską, kuris jau įkalėjęs net 35 metus, taip pat Gintautą Iešmantą, P. Gražulį, Boleslovą Lizoną, J. Pakucką ir visus pagal paduotą sąrašą, ypač kad prašytų Gorbačiova ir leistų ištremtajam Vilniaus vyskupui Julijonui Steponavičiui grįžti atgal į savo Vilniaus vyskupiją ir eiti jam paskirtas pareigas.

Reuterio didžioji pasaulinė žinių agentūra informuodama apie naujus vyskupų paskyrimus Lietuvoje, sako, jog pasikeitimai Lietuvos Bažnyčios viršūnėse vargu ar gali būti laikomi prosvaiste Lietuvos Bažnyčios padėtyje, kai Lietuvos vyskupijos tebėra valdomos tik apaštaliųjų administratorių, nes dabartinėmis aplinkybėmis nėra galimybių skirti vyskopus ordinarus, kai net ir sostinės Vilniaus vyskupas tebėra ištremtas, bet to nežiūrint, sako Reuter, Lietuvos katalikai laiko vyskupą Julijoną Steponavičių savo dvasiniu vadu.

Romos dienraštis "Il Messaggero" ketvirtadienio laidoje informavo, jog gal būt sovietinė valdžia leis Vilniaus vyskupui treminui Julijonui Steponavičiui nuvykti į Romą susitikimui su Popiežium.

Penkios lietuvių generacijos Australijoje

Ieva Mauragienė-Jonuškaitė - 99 m. amžiaus, Aleksandras Mauragis - 79 m. Nijolė Mauragytė-Stašionienė - 50 m, Audronė Stašionytė-Jurksaitienė - 25 m, Vilija Jurksaitytė - 1 mėnesio Visa ši šeima gyvena Sydnejuje.

Rašytojai už gimtosios kalbos teises

Pasisako prieš rusinimą per mokyklas

Sovietinių rusų kietai spaudžiamos pavergtos tautos Stalino ir vėlesniais laikais kai kuriose sovietinėse respublikose neteko savo tautinių mokyklų, kurios buvo surusintos. Ypač dėlto nukentėjo Užkaukazio kraštai, Gudija, Ukraina. Jų vaikai gimtosios kalbos mokosi tik rusiškose mokyklose, kur ji nėra dėstoma, o dėstoma kaip dalykas, dargi neretais atvejais neprivalomas. Visoje Sovietijoje buvo puoselėjama "dvikalbystė". Praktiškai ji buvo daugiau panaši į "vienikalbystę". O toji kalba viešajame gyvenime, įstaigose, mokyklose - rusų.

Tačiau M. Gorbačiovo laikais, tautybėms reikalaujant, buvo padarytas šioks toks posūkis tautybių naudai. S. m. vasario 21 d. Sovietų Sąjungos kom. partijos centro komiteto plenumas priėmė naują nutarimą mokyklų reikalui, kuriame sakoma: "Reikia aktyviai plėtoti nacionalinės kalbos ir rusų kalbos dvikalbystę, iš pagrindų pagerinti TSRS tautų kalbų ir rusų kalbos dėstymą, kurią tarybiniai žmonės "savo noru" pasirinko bendravimo priemone, mokymąsi ir dėstymą plėsti mokyklose praktiškai, kai kartu mokoma rusų ir gimtoji kalba: skatinti kitų tautybių jaunimą mokytis vietinės nacionalinės kalbos".

Sis nutarimas buvo šiočia tokia priežastis pavergtomis tautoms atgauti bent dalines savo kalbos teises. Juo panoro pasinaudoti ir lietuviai. Siuo reikalu akciją pirmieji pradėjo rašytojai. Meno darbuotojų rėmuose IV.4 Vilniuje buvo susauktas lietuvių komunistų organizacijos atviras susirinkimas, kuriame pagrindinį pranešimą pateikė rašyt. Vytautas Bubnys (gim. 1932 m., partijos narys nuo 1963 m.), daugelio prozos knygų autorius. Stai kai kurios jo mintys, kurias paskelbė "Literatūra ir menas", Nr. 16.

Pranešėjas pirmiausia pasmerkė stalininę politiką, "kuri grubiai pažeidė nacionalinių santykių klausimą, šiuočiausiais būdais iškraipė socialistinio teisingumo principus, pamynė demokratiją, tautų teises". Toliau priminė 1941 m. ir vėlesnius pokario meto trėmimus,

BRONIUS KVIKLYS
Mūsų specialus bendradarbis
Cikagoje

kurie buvę didžiuliai antihumaniškieji veiksmai. "O kaip tautų draugystės šaknis kapojo pokario nauji trėmimai ir klasių kova, istorinių paminklų naikinimas?" Toliau jis apkaltino istorikus, kurie nerašą apie stalinistinių represijų aukas. Ir kolektyvizacijos įvedimas "taip pat laukia naujo požiūrio. Taigi daugelis tų mūsų istorijos dėmių ne baltos, bet kruvinos ir reikia pasakyti tiesą, kad visokio plauko "tautos vaduotojai" neapipintų jos visokiais prasimanymais".

Toliau V. Bubnys: "Stalininės politikos rezultatas buvo ir tautų bei kalbų "susiliejiimo" teorija, kuri su Stalino asmenybės kulto demaskavimu nebuvo atmesta, priešingai, ji buvo toliau vystoma...] jaunas galvas buvo kalamas abejingumas viskam, kas nacionalu: savo gimtajai kalbai, istorijai, kultūrai. Iš mokyklų programų buvo išstumtas respublikų tautų istorijos, susilpnėjo nacionalinių kalbų dėstymas ir išvis dėmesys nacionalinėms kalboms".

Net pačios Sovietų Sąjungos Rašytojų 5-gos valdyba Maskvoje esanti pasisakiusi, kad didesnis dėmesys turjs būti skiriamas gimtajai kalbai, "netoleruotinis mišrios dvikalbės mokyklos arba perankstyvas darželinukų mokymas rusų kalbos... Nuo pat mažens vaikas turi susidaryti kuo tvirtesnį gimtosios kalbos žodyną, privalo išmolti gimtąja kalba reikšti savo mintis. Siandien daugelis mokytojų skundžiasi, kad į pirmas klases atėję vaikai painioja lietuviškus ir rusiškus žodžius, gimtosios kalbos žodžių atsargos yra be galo ribotos". Be to, dabar lietuvių kalba esanti "taip užteršta svetimybėmis, kad prieš šiuos mūsų mokyklos paruoštus inteligentus P. Cvirkos Frankas Krukas su savo amerikonzmais gerokai jau nublanksta.... Aukštosiose mokyklose studentai gauna vadovėlius ir pagalbinę medžiagą dažniausia ne lietuvių kalba, dėstytojai daugelį terminų per paskaitas taria rusiškai... Seniai jau

prarastas atsakomybės jausmas savo gimtajai kalbai".

Pažymėtina, kad net rašytojų susirinkime Maskvoje didelio pritarimo susilaukė siūlymas, kad kiekvienos respublikos konstitucijoje būtų įrašyta, jog valstybinė kalba — respublikos nacionalinė kalba.

Lietuvos rašytojų draugijos pirminės partinės organizacijos susirinkime taip pat buvo priimta rezoliucija, kuria reikalaujama, kad lietuvių kalbą būtų pripažinta sovietinės Lietuvos valstybine kalba. Be to, kad vaikų darželiuose nebūtų mokoma rusų kalbos ir ji mokyklose būtų pradėdama dėstyti tik nuo IV klasės. Rodosi, kad visi (ar beveik visi) partiniai rašytojai pasisakė ir balsavo už pozityvią rezoliuciją lietuvių kalbos reikalui.

Minėtame rašytojų, o taip pat ir kituose susirinkimuose buvo keliami ir kiti mums įdomūs pozityvūs reikalai. Stai keletas jų, Maironio sukakties minėjimo pavyzdžiu, turi būti minimos ir kitos svarbios sukaktys: K. Donelaičio 275-osios metinės, Kudirkos "Varpas" 100 metų sukaktis. Turi būti dedamos pastangos atstatyti Vilniuje Aukštinę ir Žemutinę piliis, įkurti ten reikiamus muziejus.

Marijampolės (dabar Kapsukas) rajoninis laikraštis "Naujas kelias" (autorius V. Viliūnas) iškėlė klausimą, kad centrinei miesto gatvei būtų grąžintas Petro Kriauciūno vardas. Tai, žinoma, verta ir teisinga. Bet mes manome, kad ir pačiam Marijampolės miestui turėtų būti grąžintas jo senasis vardas.

Jau kuris reikalas sovietinėje spaudoje keliamas reikalas grąžinti į viešąjį gyvenimą Motinos Dienos šventę, kuri kaip žinome, okupacijos metais buvo pakeista kovo 8 d. minima moters diena. Kaip žinia, laisvės metais visa Lietuva Motinos Dieną švėsdavo pirmąjį gegužės mėn. sekmadienį. Visa eilė moterų ir vyrų veikėjų ragina grįžti prie Motinos Dienos šventės, kaip ji buvo Lietuvoje švenčiama.

Lima. Popiežiui Jonui Pauliui II atvykus į Peru sostinę apastaliniam vizitui, komunistų sukilėlių grupė išsprogino 4 bombas ir beveik pusę miesto neteko elektros šviesos. Peru turi 18,280,000 gyventojų, kurių 92% katalikai. Popiežiaus Mišiose dalyvavo pusantro milijono žmonių Gegužės 18 d. Popiežiui sukako 68 metai amžiaus.

Hobartas. Federalinis ministeris Mr. Kein pasiūlė, kad sovietų žvejybai tinkamiausias uostas būtų Hobartas. Tuojau Tasmanijos ministeris Mr. Groom tokį pasiūlymą atmetė, bet Mr. Kerin gina savo pasiūlymą ir čia Aerofloto sovietų linijos lėktuvai apie 50 kartų per metus atskristų į Hobartą pakeičiant jų žvejų įgulas.

Melbournas. Ministeris pirm. Mr. Hawk už žydų gynimą gavo medalį, kurį jam įteikė Pasaulio Žydų Kongreso prezidentas Mr. Edgar Bronfman Dallas Brooks salėje ta proga sutinkant 15 žydų disidentų, išleistų iš sovietų.

Sydnejus. NSW premjeras liberalas Mr. Greiner skelbia visose NSW mokyklose įvesti privalomą Australijos Vėliavos pakėlimą, giedant Australijos himną, tuo ugdant tautinį jausmą, meilę ir pagarbą Australijos vėliavai. Mokytojų Federacijos NSW pirmininkė Jenne George pareiškė, kad vėliavos pakėlimo mokyklose nebus, nes jai tai primintų Britų imperijos dienas.

Canberra. Pastas planuoja vėl pakelti laišku persiuntimą 3 centais, o Telecom pakels ir vietinius pasikalbėjimus telefonu.

Canberra. Opozicijos Federalinis lyderis Mr. Howard kviečia Izraelį užbaigti smurtą ir arabų okupuotom sritim suteikti pilną autonomiją.

Melbournas. "The Herald" gegužės 16 d. vedamuoju mini Izraelio valstybės įsteigimo 40 metų sukaktį, ten dabar yra pusketvirtas milijono žydų ir 650,000 arabų be pilietybės. Kai Izraelio kareiviai į arabus saudo kulkom, tai arabai atsilygina su akmenim. Izraelis kiek anksčiau savo komandą nusiuntė į Tunisą, kur nušovė Palestinos Išlaisvinimo Organizacijos lyderio padėjėją Khali al-Wazir ir mirtimi nuteisė ukrainietį Demjanuką. Dienraštis rašo, kad tai Senojo Testamento žydų kerštingumas.

Roma. "Il Globo" pranešimu, Popiežiaus susitikimas su žydais sinagoje prieš pora metų Romoje, atrodo, liko tik tolimas prisiminimas. Daugiau nebėra apsikabinimų sveikinant ir pasibučiuojant, o priešingai iškilo aštri žydų polemika, kaltina Vatikaną antisemitizmu. Vyr. rabinas Elio Roaff kaltina katalikų spaudą, bet iš Vatikano ateina nustebimo reakcija, kai užstoja persekiojamus palestiniečius ir kada okupuotose arabų srityse žydų fanatikai sulaužo arabų berniukams rankas, ar tas paskelbimas jau yra antisemitizmas.

Paryžius. Naujai perrinktas Prancūzijos prezidentas socialistas Mitterand, negaudamas savo ministerių kabineto patvirtinimo parlamente, jį paleido, nors parlamento kadencija baigtųsi po 3 metų, ir paskelbė naujus parlamento rinkimus birželio 5 ir 12 dienomis, tikėdamasis laimėti socialistų daugumą.

Gdanskas. Gegužės 15 d. atvirame ore buvo aukojamos šv. Mišios, dalyvaujant 50,000 žmonių, kurie po pamaldų sukėlė ovacijas Solidarumo lyderiui Walensai. Savo pamokslė kardinolas Gulbinovič pasakė, kad Gdanskas laimėjo tarptautinį iškilimą, nes tai miestas, kur gimė Solidarumo profesinė sąjunga drąsiai ginant žmogaus teises. Iškilimėse nesimaisė policija ir žmonės taikiai dalyvavo.

TEVISKES AIDAI

18 Henry St. Kensington. Vic. 3031. Tel. 376 7355

LEIDZIA AUSTRALIJOJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius kun. Dr. P. Dauknyš. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu.

Prenumeratos kaina metams \$25, Kituose kraštuose \$30, Atskiras numeris .50c Skelbimai už skilties vieną cm - \$1.50 c. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

Published by Vincas Zemaitis
17 McMillan St, Clayton. Vic. 3169
President of the Lithuanian Catholic
Federation
Printed by Loma Print
8-10 Vale St, North Melbourne. Vic. 3051

TEVIŠKĖS AIDAI

Lietuvos bažnyčios

Po ranka šviežiai išleistas, dar dažais kvepiantis, kietais viršeliais įristas šeštasis "Lietuvos bažnyčių" tomas. Čia autorius Bronius Kviklys rašo apie buvusios Vilniaus vyskupijos atskirtą dalį Lietuvoje Kaišiadorių vyskupiją.

Pateikdamas skaltytojams paskutinį "Lietuvos bažnyčių" tomą, autorius džiaugiasi galėjęs įvykdyti okup. Lietuvos ir išėivijos lietuvių tikinčiųjų prašymą šias knygas paruošti ir suorganizuoti jų išleidimą. Nors Kaišiadorių vyskupija buvo įkurta tik iš vargo, tuometinio gyvenimo sąlygų diktuojama, bet ji vis dėlto tuomet turėjo 63 parapijas. Lietuvos nepriklausomybės laikais vyskupija dar paugo parapijų ir koplyčių skaičiumi. Kunigų buvo daugiau ar mažiau, bet vyskupijos dvasininkai smarkiai nukentėjo nuo tremimų, kalėjimų, tardymų, be vietos ir darbo komunistinės valdžios laikomų.

Ypač įdomūs skyriai, kur aprašomi du herojiški vyskupai - vyskupijos valdytojai. Tai pirmasis vyskupas Juozas Kukta ir po jo mirties paskirtas vyskupas Teofilijus Matulionis. Sis du kartus iškentėjo kalėjimus ir tremtį Sibire, persekiojimus, sunkius tardymus, bet niekada jokiai bedieviškai valdžiai nenusilenkė. Mirė sulaukęs 90 metų kaip herojus. Jų abiejų šventi gyvenimai, jų abiejų persekiojimai, kalėjimai, nors vieno su kitu nebūtų galima lyginti, Lietuvos tikintiesiems, ypač Kaišiadorių vyskupijai liks istoriniu pavyzdžiu, kuris nesunyks su jų atsiskirymu iš laikino gyvenimo. Gal ateis geresni laikai, kai mes galėsime į juos žvelgti kaip į Bažnyčios ir tautos herojus ir pamatyti jų herojiškas krikščioniškas dorybes.

Siame tome paminėti ir kitų Kaišiadorių dvasiškų ir kitoms vyskupijoms priklausančių kunigų darbai, aukos, kankinystės ir mirtys, kaip kun. B. Laurinavičiaus, kun. L. Sapokos, kun. J. Zdebskio ir kitų. Tai vis susimąstymą keliantis klausimas, kai mūsų broliai, ypač tie, kurie saugoja tautos dvasią, vaikų sielas, Lietuvos ir lietuvių ateitį, padeda išlaikyti sveiką moralę, yra persekiojami, kankinami, niekinami, šmeižiami.

Tai tikrai didelis paminklas ne tik autoriui už jo pasiaukojimą, renkant medžiagą, ją vežant vieton duonos ir brangenybų iš Lietuvos, bet paminklas ir Lietuvos krikštui, kuris žymi mūsų tautos pasisukimą į Vakarų kultūrą ir nusisukimą nuo slavų kultūros ir rytietiško tikėjimo.

Reikia neparastai džiaugtis, kad B. Kviklys paaukoko savo gyvenimą pastatyti Lietuvai ir išsklaidyti tautai paminklą, kurio audros nesugriaus.

Pr. G.

Sovietų Sąjunga be kaukės

Mums reikia pažinti Lietuvos okupantą kiek galima bašališkiau. Jausmu sukeltas ieškojimas vien blogų pusių arba nepagrįstas gyrimas dėl ideologinių ar kitų priežasčių yra klaidingi keliai prieš pažinimo ieškojimą. Čia leisim, kiek galima, kalbėti skaičiam ir statistikom apie Sovietų Sąjungą-paskutinę planetos imperiją.

Sovietų Sąjungoj gyvena apie 180 milijonų žmonių. 51% jų yra rusai. Likę yra ne rusų tautybės. Kadangi greičiau auga ne rusų tautos, ypač muzulmonų tikybos, greit rusai liks savo imperijoj didžiausia mažuma.

Imperija yra sulipdyta iš 15 respublikų, kurių didžiausia yra Rusija, o mažiausia - Estija su 1,5 milijono gyventojų. Maskva dėjo ir deda pastangas surusinti likusias 14 respublikų deportuojant ar siūnciant darbui į rusiškas sritis vietinius žmones ir atvežant rusus užimti jų vietas. Daugiausiai surusinta yra Kazachstano respublika su 41% rusų tautybės žmonių, mažiausiai Armėnija su 2,3% rusų ir Lietuva su 8,6% okupanto ir kiti slavai, kurie taip pat yra išsibarstę po visas ne rusiškas respublikas.

Dar reikia priminti, kad jau pagal oficialias sovietų spaudos žinias yra paskelbta, kad vien Stalino laikais buvo mažiausia 50 milijonų sovietinio teroro aukų, neskaitant žuvusių laike II pasaulinio karo dar 20 milijonų karių ir civilių.

Ekonomija yra viena iš rimčiausių imperijos problemų ir ji yra labai tinkama atvaizduoti skaičiais. Pats Grobačiovas viešai pripažino, kad ekonominė krizė yra

Rašo Dr. J. Kunca

atsiradus dėl pačios sovietinės santvarkos kaltės. Būleka su juo sutikti. Pagaminimui bet kokių prekių sovietai suvartoja 2-3 kart daugiau išteklių negu kapitalistinės šalys. Geriausiai atveju sovietų ekonomija prilygsta tik pusei S. Amerikos ekonomijos. Rusam reikėtų 20 metų prie dabartinės sistemos, kad pasiektų Vakarų industrijos lygį. Tai gatėtų įvykti, jei tie Vakarai nežengtų į priekį, bet būtų sustoję palaukti savo kaimynų sovietų. Deja, Maskvai to laukti negalima. Kompiuterių industrijoj S. Sąjunga yra atsilikusi dešimčia metų. Žemės ūkio darbininko našumas Sovietų Sąjungoj yra 10 kartų žemesnis už jo kaimyno amerikiečio.

Amerikietis gali nupirkti automobilį už penkių mėnesių algą, rusas tam turi dirbti 4 metus ir laukti pirkimo eilės dar 8 metus. Video rekorderių 1990 metais Rusijoj bus apie 60.000, o S. Amerikoj 12 milijonų. Kada 1000 amerikiečių turi 600 mašinų, toks pat sovietų žmonių skaičius jų turi tik 44. Maskva dirbtinai laiko žemas maisto kainas. Už kiekvieną kg mėsos, valdžia primoka 1,8 rublių, iš vis išlaikymas maisto produktų kainų, kurios padengia vos pusę gamybos išlaidų, kainuoja 60 mrd rublių per metus.

Zmonių metinis prieauglis Sovietų Sąjungoj yra 1%, o ekonomijos augimas būtų lygus nuliui, jei būtų vartojami objektyvūs metodai tam augimui apskaičiuoti be pagražinimų.

Produktų žema kokybė yra kita rimta problema. blogų sovietišku prekių niekas nenori pirkti. Eksportuojama vien žibalas, auksas ir mineralai. Industrijos gaminiai sudaro vos 4% visų sovietų eksportuojamų prekių. Vakaram sovietai parduoda vos už 20 mrd dolerių. Taigi mažiau negu Tailandas, P. Korėja ar Australija (37 mrd. dolerių).

Grūdų produkcija jau astunti metai sukasi apie 200-210 milijonų tonų. Tenka importuoti 4 milijonai tonų. Sakoma, tai vis dėl blogo oro, bet Grobačiovas tam netiki. Vėl jo tiesa.

Pagal pačių sovietų geriausio ekonomisto pranašavimą, Sovietų Sąjunga neišvengiamai vairs nesvarbia Trečiojo Pasaulio šalim, jei skubiai nebus padarytos tinkamos reformos!

Politinę imperijos padėtį komplikuoja aiškiai pasireiškęs nacionalinis judėjimas. Pabaltijo respublikose, Armėnijoje, Kazachestane, Vengrijoj, Cekoslovakijoje ir Lenkijoje, kad sustabdyti, šį judėjimą, reikėtų grįžti prie Stalino metodų. Tik tada reiktų atsakyti reformų, kurios be šiek tiek laisvės yra neįmanomos, kad tas reikštų imperijos galą, ką tik matėm rusų ekonomistų nuomonės perdavime.

Sovietinis žmogus, nors nebuvo sistemos paverstas į marksistą, turi kitų skirtumų nuo demokratijoj gyvenančių jo brolių. Gimęs, užaugęs ir dirbęs po sovietiniu režimu, jis privaltėjo vien pildyti įsakymus. Galvoti jam ne tik nereikėjo, bet ir buvo pavojinga. Ekonomijos pakeitimų įgyvendinimui yra reikalingi asmenys sugebą galvoti, nuspręsti ir gerai įvykdyti savo planą be jokių įsakymų iš Maskvos. Be to, valdžiai yra gerai prižiūrimos, ar prekių kokybė gera. Kad tik praleisti laiką ir gauti savo algą, už kurią nieko gero negalima gauti. Kas liko nuo gėrimų, žmonės dėjo ir deda į bankus laukdami momento, kada galės už sutaupas ką nors nusipirkti. Taip belaukiant sovietų bankuose guli 283 mrd rublių. O tų prekių nėra ir vargu ar bus, jei Vakarai nesuvaidins Kalėdų senelio su savo produktais.

Naujas vadas nėra joks didelis reformatorius. Priešingai-jo reformos yra pavirsutinės, mėginančios suderinti marksizmą su kapitalizmu, atseit, vandenį su ugnim. Tik kontrastas tarp jo siūlomų pakeitimų ir baisiai atsilikusios ekonominės sistemos padaro Grobačiovą lyg moderniu karžygiu. Grobačiovas negali ir turbūt nenori atsakyti nuo Rusijos imperializmo ir grąžinti laisvę okupuotom šalim. Imperializmas, kaip ir marksistinė sistema, yra atgyvenę savo amžių. Jų niekas, nei Grobačiovas, negalės išgelbėti.

Svč. Trejybė

Šią paslaptį ypač ryškiais žodžiais nusakė Isganytojas, siųsdamas mokinius visam pasauliui skelbti Evangeliją: "Man duota visa valdžia danguje ir ant žemės, tad eikite ir mokykite visas tautas, krikštydami juos vardu Tėvo, ir S ū n a u s , i r Sventosios Dvasios, mokydami laikytis visa, ką esu įsakęs. Ir štai aš esu su jumis per visas dienas iki pasaulio pabaigos." (Mt 28. 18-20).

Prelatą Petrą Butkų MBE Kunigystės Aukšinio 50 Metų Jubiliejaus proga sveikina:

Sydnejaus Arkivyskupas ir Kardinolas James Freeman:

Brangus Prelate, apgailėstaudamas, kad negalėsiu dalyvauti jūsų jubiliejaus iškilimėse, rašau sveikindamas širdingiausiai sulaukus 50 metų kunigystės. Tikiuosi, kad Viešpats Dievas jums suteiks dar daugiau vaisingų metų Jo tarnyboje.

Vyskupas Paulius A. Baltakis, O.F.M.:

Didžiai Gerbiamas ir mielas Prelate, negalėdamas asmeniškai dalyvauti Jūsų aukšinio kunigystės jubiliejaus šventėje, dvasioje jungiuos prie Sydnejaus bei visos Australijos lietuvių, reiskiančių padėką Dievui ir Jums už tą didžią kunigystės dovaną, kurią Jūs taip ištikimai dalijate su Jums patikėtais Kristaus broliais ir sesėmis.

Kai prieš penkiasdešimt metų Jūs šventino vyskupas Staugaitis, Jūs galvojote, kad teks tarnauti tik "Valančiaus ir Kražių žemaičiams". Tačiau Dievo Apvaizda Jums skyrė ne ramų klebono darbą, o tremtinio

Gorbačioviui dėl religinės laisvės

Vatikano radijo pranešimu, Jungtinių Amerikos Valstybių 250 įžymių piliečių pasirašė kreipimąsi į sovietų komunistų partijos generalinį sekretorių Gorbačiovą dėl religinės laisvės atstatymo Sovietų Sąjungoje. Rysium su šiais metais minimu krikščionybės įvedimo senojoje Rusijoje tūkstantmečiu, sovietinė valdžia raginama religinėm bendruomenėm suteikti tas pačias teises kaip ateistinėm grupėm, teisti nevaržomai perteikti jaunimui religines žinias, religinėm bendruomenėm užtikrinti spaudos laisvę, pripažinti Ukrainos katalikų ir stačiatikių bendruomenes. Kreipimąsi Gorbačioviui, tarp kitų pasirašė Čikagos ir Bostono kardinolai Bernardin ir Law, kiti dvasininkai, senatoriai, kongresmenai, rašytojai, laikraščių redaktoriai, universitetų profesoriai, kiti intelektualai. Pasirašiusių tarpe yra ir trys lietuviai: vyskupas Paulius Baltakis, Lietuvių religinės sąpos reikalų vedėjas kun. Kazimieras Pugevičius ir Lietuvių informacijos centro Vašingtono skyriaus vedėjas Viktoras Nakas. Kreipimąsi į Gorbačiovą dėl religinės laisvės atstatymo Sovietų Sąjungoje, atspausdintas dideliu tiražu anglų ir rusų kalbomis, balandžio 25 dieną buvo įteiktas prezidentui Reagan su prašymu jį asmeniškai perduoti sovietų kompartijos generaliniam sekretoriui per amerikiečių ir sovietų viršūnių susitikimą Maskvoje gegužės mėnesio pabaigoje

apaštalo dalį. Ir šį Jubiliejų Jūs švenčiate ne Telsiuose ar Nemakščių parapijoje, o tolimoje svetingai lietuvius tremtinius priglaudusioje Australijos žemėje. Mes visi džiaugiamės, kad Jūsų talentai ir apaštališkas pasišventimas buvo atpažintas ir įvertintas ne tik lietuvių ir Sv. Tėvo, bet ir civilinės vyriausybės apdovanojant Jus Britų Imperijos ordinu.

Mielas Prelate, prie padėkos ir sveikinimo jungiame nuoširdžią maldą, prašydami Dievo, kad Jis ir toliau Jus laimintų, kad dar ilgus metus galėtumėt Kristaus pavyzdžiu tarnauti Jums patikėtiems broliams ir sesėms.

Vyskupas Antanas Deksnys:
Nuoširdžiai sveikinu Jus, Prelate Petrai minint savo Kunigystės Aukšinį Jubiliejų. Jūsų darbai, surašyti aukso raidėmis amžių knygoje, jau skelbia pusės šimtmečio kunigo pasiaukojimus Kristaus vynuogynė. Linkiu Jums geros sveikatos ir gausios Dievo palaimos šiais Jubiliejiniiais metais. Telsių vyskupas Antanas Vaičius:

Mylimas Broli Kristuje, priimkite nuoširdų velykinį sveikinimą ir šventinius linkėjimus iš Telsių. Aleliujal Kristus tikrai prisikėlė! Esate šiais metais labai laukiamas svečias Tėvų žemėje ir ypač Telsių katedroje, kur prieš 50 metų gavote kunigystės šventimus. Jeigu Dievas laimins, esame sutarę š.m. birželio 19 dieną per Sv. Antano

atleidus, įvyks kun. Vincento Valavičiaus ir jo kurso draugų iškilmingos aukšinio kunigystės jubiliejaus pamaldos. Jūs, kaip labai mielas ir garbingas svečias, mus visus tikrai nudžiugintumėt! Apkeliavęs visą pasaulį ir taip gražiai savo knygoje aprašęs būtinai aplankykite ir numylėtus Telsius! Zinokite, kad esate bet kada laukiamas!

Gerbiamas ir Brangus Mokytojaui,
Jūsų šleoj šlandien Sventel
Visi gieda ir dainuoja
Pacifiko ten pakrantėj,
Ir gimtinėj - Lietuvoje.

Nešam Jūsų Jubiliejų
Savo melle, širdj, maldą,
Mėlyną žibuoklės žiedą,
Ir beržų gimtines raudą...

Jūs globojot mūs jaunystę,
Vedėt per audras visokias...
Kad išmokėt nepaklysti,
Nuoširdžiausiai Jums dėkojam.

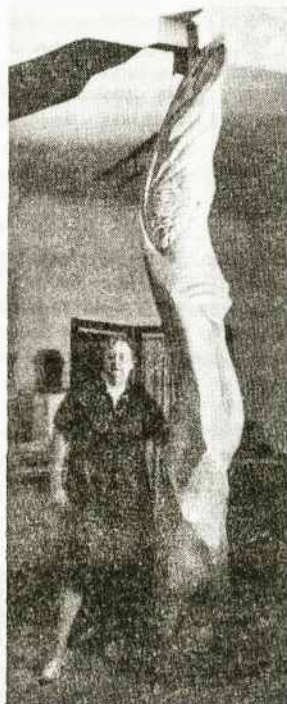
Linkim metų Jums ilgiausiu,
Niekad nepasenti dvasioj.
Jei gimtinėj nesulauksim,
Pas Dievulį Jus atrasim.

Aukšinio Jubiliejaus proga karštai sveikinam! Jūsų buvę mokiniai žemaičiai, Papilė-Telsiai-Akmėnė-Vilnius, 1988 m. Velykos, Elvyra Brunevičienė ir 5 mokiniai.

Red. Prelatas Petras Butkus MBE yra gavęs tiek daug gražių savo Kunigystės Jubiliejaus sveikinimų, kad jų net dvi "Tėviškės Aidų" laidos visų nesutalpintų!

Lietuvių skulptūra "Eglė žalčių karalienė"

Ievos Pocienės sukurta skulptūra Eglė Žalčių Karalienė jau vario

Skulptorė Ieva Pocienė prie savo skulptūros modelio.

formoje išlietą. Dar liko užbaigimo darbai, bet projektas galės palikti Canberros liejyklą už mėnesio, daug anksčiau negu numatyta.

Mūsų gerai žinoma pedagogė Sydnejuje Elena Jonaitienė paruošė tekstą angliškai užrašui, kuris bus priliptas ant skulptūros išaiškinti pasakos reikšmę. Šio užrašo svarbumą paminėjo Pr.Pusdešris TA nr. 14 balandžio 12 d.

Buvau susitikęs Melbourne su ALB Krašto Valdybos pirmininke Danute Baltutiene ir kultūrinių reikalų nare Aldona Butkute aptarti įteikimo skulptūros ceremoniją. Dar daug smulkmenų reikia išdirbti ir apie tai pranešime vėliau.

Malonu sekti lėšų šefo dr. Beniaus Vingilio pranešimus spaudoje, kaip tautiečiai ir lietuviškos organizacijos duosniai remia šį projektą. Žinoma dar nepervėlu prisidėti su aukomis. Sekantis Organizavimo Komiteto posėdis vyks Canberroje gegužės mėn. 29 d.

Viktoras Martišius

Prof. Vytautas Skuodis kalba už Lietuvos laisvę

Buvęs sąžinės belaisvis Vytautas Skuodis šiomis dienomis lankėsi Strasburge, kur susitiko su kai kuriais Europos Parlamento deputatais iš įvairių Vakarų kraštų. Ilgesni pokalbiai įvyko su krikščionių demokratų frakcijos nare olande Booi ir liberalų frakcijos atstovu iš Danijos Nielsen, taip pat su Otto von Habsburg, kuris pakvietė Skuodį padaryti pranešimą liepos 7 dieną Strasburge įvyksiančiame Europos Parlamento Centro ir Rytų Europos tarpfrakcinės grupės susirinkime. Vytautas Skuodis, kaip Lietuvos Helsinkio grupės ir Tikinčiųjų teisėm ginti komiteto narys raštu padėjo Europos Parlamento ir Europos Tarybos parlamentinės asamblėjos nariam už tai, kad šie svarbūs politiniai veiksniai nėra pamiršę sovietų užgrobtą Pabaltijo kraštų ir praėjusiais metais priimtomis rezoliucijomis pasmerkė tebesitęsiančių Pabaltijo kraštų okupaciją. Lietuvos, Latvijos ir Estijos kitaminčiai, rašo Skuodis laiške Vakarų Europos deputatam, yra tartum sovietų pavergtų tautų parlamentarai, kurie už laisvės idealą yra pasiryžę eiti į sovietinius kalėjimus ir lagerius. Jų balsas yra pavergtų Pabaltijo kraštų balsas. Skuodis laiške pažymi, kad praėjusių ir šių metų politiniai ir tautiniai įvykiai Pabaltijo kraštuose visam pasauliui paliudijo, jog lietuviai, latviai ir estai niekada nesutiks su jų kraštų prievartinu įjungimu į Sovietų Sąjungą.

Balandžio 21 dieną Vytautas Skuodis skaitė pranešimą apie religinę padėtį Lietuvoje Ciuriche įvykusiame tarptautinės organizacijos "Krikščionių solidarumas" suvažiavime.

LRTV

Pagerbė Sąžinės Kalni

Olandijoje Nepriklausomas Amsterdamo universitetas yra nutaręs žmogaus teisių gynėjui, buvusiam sąžinės kaliniui, psichiatrui Anatolijui Koriaginui suteikti garbės daktaratą už jo kovą ginant sovietinėse psichiatrinėse internutuotųjų žmonių teises. Anatolijus Koriaginas Sovietų Sąjungoje rinko dokumentinę medžiagą apie protiniai sveikų politinių disidentų izoliavimą psichiatrinėse ligoninėse. Už tai jis buvo suimtas ir nuteistas ilgus metus kalėti sovietiniame lageryje. Prieš vienerius metus ištremtas iš Sovietų Sąjungos, Koriaginas šiuo metu su šeima gyvena Sveicarijoje.

Reuter

VI PLJ Kongreso Studijų dienos - vaizdai, darbai, prisiminimai

Dr. Antanas V. Stepanas, VI PLJK-o Studijų Dienų Koordinatorius

Kongreso Pradžią: Registracija ir Atidarymas - Sydney, 19-20.xii.87

(Tęsinys)

Studijų Dienas pakrikštijo lietus. Sekė kelios vėsios dienos, necharakteringos Australijos vasarai, bet Studijų Dienų rengėjai dėkingi: atstovai, dauguma dar pavarge po ilgų kelionių, žymiai geriau galėjo susikaupti prie Studijų Dienų darbų.

Dėl JAV atstovų ir turistų registracijos neiškūmų, rengėjai vėl pajuto pavojingos chaoso jūros siūbavimą. Kilo baimė, kad tai gali sudrumsti Studijų Dienų pradžią. Dėka Audronės Stepanienės ir jos padėjėjų kruopštaus darbo, vėl baigėsi viskas patenkinamai - bent daugumai. Kaikurie iš NAAMAROO išvyko pareikšdami nenorą susitikti su Australijos vorais ir gyvatėmis! Dėkui Diev, jų niekas neužtiko per Kongresą, bet su Australijos musėms ir uodais visi priverstinai susipažino.

Studijų Dienas trumpomis kalbomis atidarė Studijų Dienų koordinatorius Dr. Antanas Stepanas, vysk. Paulius Baltakis, Gintaras Grušas, Vytautas Kamantas ir Henrikas Antanaitis. Tada, Studijų Dienos buvo pervestos VI PLJ Kongreso atstovams, tiems nusipelnęjusiems išeivijos lietuvių jaunimo vadovams. Nuotaika pakili ir darbinga. Greitu tempu PLJ Sąjungos siūlomi atstovai į Kongreso Prezidiumą, Sekretoriatą, Parlamentarus, Redagavimo ir Mandatų komisijas buvo patvirtinti. Jų sąstatai:

Prezidiumas: Kestutis Ivinskis - V. Vokietija; Pirmininkas, Dana Baltutytė - Australija, Algis Sodonis - JAV.

Studijų Dienų Programa

Ruošiant Studijų Dienas, šalia pagrindinių trijų jau minėtų tikslų, turėjome dar du antraeilinius:

1. Sudaryti kuo palankesnes sąlygas visiems atstovams išreikšti savo mintis ir jomis pasidalinti su savo bendraminčiais iš įvairių kraštų;

2. Skatinti atstovus iš mažesnių kolonijų iškelti savo kraštų lietuviybės problemas, bet tuo pačiu leisti JAV ir Kanados atstovams patirti kas grėsia jų lietuvibei ateityje ir duoti jiems progos iš savo plataus patyrimo lietuviškoje veikloje kiek galint padėti mažesnių kolonijų atstovams išvystyti atramos toms problemoms.

Pirmos trys Studijų Dienų dienos tiems tikslams tobulai pasitarnavo. "Kraštų LJ Sąjungų pranešimus" pristatė visų kraštų atstovų vadovai. Kiti atstovai pristatė "Ryškesnius lietuviškos

Audronė Stepanienė VI PLJ Kongreso Studijų Dienų Administracija

veiklos išeivijoje pavyzdžius". Iš kraštų atsivežtus "Veiklos Projektus" pristatė vėl kraštų vadovai, o pranešimus apie "Lituanistinį švietimą išeivijoje", ir pasisakymus į temą: "Kodėl man rūpi lietuvių tautos likimas? Ką man Lietuva duoda; ką aš duodu Lietuvai?" vėl visai kiti atstovai iš įvairių kraštų. Iš viso per tas tris dienas 44 atstovai pristatė 64 įvairius pranešimus. Pasigirdo visas margumas atstovų balsų, su charakteringais akcentais iš Argentinos, iš Prancūzijos, iš Australijos, iš Švedijos ir iš kitur. Prasiskleidė išeivijos lietuvių jaunimo minčių lobynas, ir atstovai pradėjo pažinti vienas kitą idėjų plotmėje.

Apie "Lituanistinį švietimą išeivijoje" daugiausiai susidomėjimo ir diskusijų kilo po Marinos Coxaitės (Australija),

Analijos Gaidimauskaitės (Argentina), Klaus Zulfio (V. Vokietija) ir Rimo Čuplinsko (Kanada) pranešimų apibūdinant Vasario 16-tos Gimnaziją. Kokią svarbą ši Gimnazija turi išeivijos lietuvių jaunimui paaikšėjo

Daiva Skuodytė Kalba VI PLJ Kongrese

suskaičiavus ją lankiusių ketvirtadajį (24 iš 103) šio Kongreso atstovų. Daug atstovų ją laiko kaip išeivijos lietuvių jaunimui beveik pagrindiniu lietuviybės šaltiniu. "Vasario šešioliktokų" susisijimas per Kongresą pavyzdinai reikšėsi. Savo entuziazmu ir tautiniu sąmoningumu jie sužavėjo daug ką - ir susidarė įspūdis kad jie Gimnazijai privilioja nemažą skaičių naujų moksleivių.

(Bus daugiau)

Kas našlėm praskaidrins gyvenimą

Sventąjį Tėvą šiomis dienomis aplankė apie du tūkstančiai katalikių moterų, priklausančių prieš 20 metų įsikūrusiam našlių dvasiniam sąjūdžiui "Viltis ir Gyvenimas". Pats jų sąjūdžio būdingas pavadinimas, pažymėjo Popiežius našlėm, savaime nurodo tą misiją, kuriai esate pašauktos: Būti vilties versmel Būkite tikrai vilties versme šiuolaikinei visuomenei, kalbėjo Popiežius, per daug ištroškusiai materialinių gėrybių ir malonumų, kurie apakina žmogų. Dėl to neretai šiuolaikintis žmogus praranda vilties pajautimą. Gautoji tikėjimo dovana jus įgalina priminti žmonėm jų antgamtinę paskirtį. Būkite taip pat gyvybės versme priespaudos ir nelaimių kankinamam pasauliui, kuriame taip dažnai žmonės jaučiasi vieniši. Jūs geriau už kitus suprantate vienišumą ir skausmą, kalbėjo Popiežius našlėm. Paguodamos vienišus ir kenčiančius, jūs pačios patirsite paguodą. Atlikdamos konkrečius žmonių meilės darbus, baigė Popiežius savo žodį našlėm, jūs pačių gyvenimą praskaidrins taika ir džiaugsmas. Tuo būdu jūs tikrai tapsit gyvenimo versmel

LRTV

Lietuvos persekiojimų ir pasipriešinimo dokumentacija

Lietuvos kronikos sąjunga Jungtinėse Amerikos Valstybėse vėl parengė tris didelius Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos tomus: du iš jų - šeštasis ispanų kalba ir aštuntasis lietuvių kalba, jau yra platinami, o šeštasis tomas anglų kalba pasirodys artimiausiu laiku. Visos trys knygos apima apie 10 Kronikos numerių, kuriuose, kaip paprastai, yra pateikiama gausi dokumentinė medžiaga apie religinės laisvės varžymus

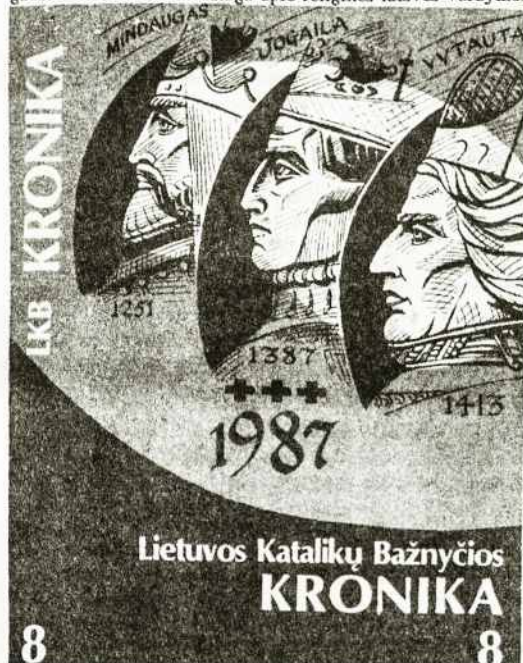
ir tikinčiųjų persekiojimą Lietuvoje, spausdinami Lietuvos katalikų įvairūs pareiškimai, informuojama apie sąžinės belaisvius.

Aštuntasis Kronikos tomas lietuvių kalba yra skirtas Lietuvos krikštui paminėti. Įžanginį straipsnį "Krikščionybės kelias į Lietuvą" parašė istorikas jėzuitas kunigas Paulius Rabikauskas.

Tai meniška išleista knyga, kietais viršeliais su žalos spalvos dailininkės Seselės Mercedes pieštu aplanku. Si knyga apima Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos 8 numerius: 60-67 ir priedu eina sovietų slapto kulto įstatymas. Knyga turi 530 puslapių, tiražas 3,000 knygų, kaina 10 amerikoniškų dolerių, ją užsisakant nusiuntus banko čekį: Lietuvos Kronikos Sąjunga, 6825 South Talman Ave. Chicago ILL 60629, U.S.A.

Siame LKB Kronikų rinkinyje atsispindi tikra okupuotos Lietuvos gyvenimo kasdienybė, atskleidžiama visame nuogume sovietų propagandos melų skraistė. Knygoje įvairi medžiaga, prašymai, pareiškimai, laiškai iš koncentracijos lagerių, mokyklose vaikų diskriminacija, persekiojimų faktai, vietos, datos, asmenys. Vieni kovotojai, herojai, ginant tikėjimą, kiti pasidavę okupantų tarnai, saugumo agentai rusai ir lietuviai. Tai persekiojamos Lietuvos martirologija - imk ir skaitykl

LKB Kronikų knygos lietuvių, anglų, ispanų ir prancūzų kalbomis siunčiamos net į 138 valstybes: universitetų ir kolegijų bibliotekoms, spaudai, radijo ir televizijos stotims, katalikų ir nekatalikų vyskupams, vienuolynams, žymiausioms organizacijoms, kad persekiojamos Lietuvos dokumentacija kaip galima plačiau pasklistų po laisvąjį pasaulį. Tam reikia daug aukų. PD

Pirmas pasirodymas scenoje

Melbourno lietuviams atsilankiusiems į Motinos Dienos minėjimą Lietuvių namuose gegužės 8 dieną teko matyti Parapijos mokyklos mokinių išpildytą įvairią programą. Darželio vaikams tai buvo jų pirmasis gyvenimo pasirodymas scenoje. Jų tėveliams tai malonus ir svarbus momentas.

Dienos iškilmės prasidėjo pamaldų Sv. Jono bažnyčioje metu, kuomet visi 30 mokinių, pasipuodę tautiniais rūbais ir nešdami gėlių puokštes, eisena įžygiavo į bažnyčią. Jiems buvo rezervuotos priekinės eilės. Skaitinius atliko mokiniai Linutė Didžytė, Linas Kaladė ir Danius Aras. Aukas atnešė trys vyresnieji mokiniai, sekami visos mokyklos. Vaikai dvišeris priesotą prie altoriaus ir ten padėjo savo gėles Marijos garbei. Kunigas Dr. P. Dauknys tas gėles pašventino ir po Mišių vaikai jas atsiėmė ir padovanojo savo mamytėms. Si nauja ceremonija, kaip teko girdėti, parapijiečiams labai patiko. Taip pat Motinos Dienos mintį paryškino Parapijos choras savo gražiomis giesmėmis, kunigas savo pritaikytu pamokslu ir poetas Juozas Mikštas savo nauja kūryba.

Pietums Lietuvių namuose tėvų komiteto pirmininkas Rimas Mickus vaikus ir mokytojus pavaišino karštom dešrelėmis su limonadu. Po pietų mažas skaičius tėvelių ir giminių susirinko Lietuvių namų salėje minėjimui.

Vedėjas Petras Aras pasveikino motinas ir pristatė visus keturius šešto skyriaus mokinius - Linutę Didžytę, Liną Kaladę, Eugenijų Klimą ir Stepą Levickį, kurie pamainomis pranešinėjo programą. Mokyklos globėjas kun. Dr. P. Dauknys tarė Invokaciją. Mergaitės visoms mamytėms ir močiutėms išdalino specialiai paruoštas gėlyčių puokšteles. Scenos papėdę puosė darželio vaikų suklijuotos trispalvės.

Pirmutinis pasirodymas buvo darželiuko. Jų mokytoja Rūta Mickienė dar tą rytą suabejojo, ar jie išdrįs išeiti į sceną. Ne tik išdrįso, bet ir parodė artistiškus gabumus! Trepsėdami į grojamos dainos taktą, jie klausėsi jos žodžių ir parodė išvardintą kūno dailis. Kur reikėjo, jie perspėjantiu pirštu grąsino: "tik nerodyk ko nereikia." Sie vaikučiai savo mamytėms taip pat buvo nupaisę sveikinimo korteles.

Rasos Statkuvienės pirmas ir antras skyrius, jai pasakojant, suvaidino pasakėlę apie liūtą, kurį pelytė išgelbėjo. Tinkle sugautu bejėgiu liūtu buvo Rimas Strunga, o tigro ir pelytės roles atliko daug žadantys artistai Andrius Skeivys ir Ginta Statkutė.

Trečią skyrių buvo paruošęs Paulius Jokubaitis su žmonos Daugulės pagalba. Vilija Jokubaitytė, laikydama rankoje gražią lietuvišką lėlę, padėklamavo eilėraštį "Lėlė". Dalytė Didžytė sekė su eilėraščiu "Mamytėi". Girius Antanaitis kartu su Linu Jokubaičiu padėklamavo "Vainikas mamytėi", o visos trys mergaitės, Daniui Arui pritariant smuiku, padainavo "Pas močiutę augau". Visi šio skyriaus vaikai savo numerius atliko pasigerėtinai, viską atmintinai išmokę ir gera lietuvių kalba.

Taip pat iš atminties gražiais žodžiais motinas pasveikino Jeremij

Raudys, o padėkos eilėraščiu, Daina Mickutė su Zita Sukytė. Šią grupę buvo paruošusi Jieva Ariėnė.

Penktą skyrių šiais metais mokino Dalia Didžienė. Jame yra penki gabūs vaikai, kurie inscenizavo legendą apie motinos šypseną. Prie mikrofono pasaką sekė Daina Didžytė. Dievas (Dainius Aras) siunčia angelus (Albiną Strungaitę, Aidą Kaspariūną ir Ventą Jokubaitytę) į žemę surasti patį gražiausią dalyką. Tas dalykas pasirodo esąs motinos šypseną. Vaidintojų šviesūs kostiumai ir legendai pailiustruoti nutapyti spalvingi paveikslai sudarė gražų vaizdą.

Tautinius šokius "Noriu miego" ir "Kalvelį" žavėtinai atliko didelis būrys jauniausių mokinių. Jų tarpe matėsi ir darželio vaikų. Bravo jiems visiems ir jų mokytojai Daliai Antanaitienei už labai linksną pasirodymą!

Savo asmeninius muzikalius sugebėjimus prie pianino pademonstravo Linutė Didžytė, jos sesutės Daina ir Dalytė, Venta Jokubaitytė, Linas Kaladė ir Daina Mickutė. Danius Aras dėl įvairumo smuiku pagrojo "Motulė mane barė".

Sekė pačių pranešėjų šešto skyriaus pasirodymas. Jie pasakė, kad mes turime žemišką, dangišką ir dar kitą motiną - Tėvynę Lietuvą - ir poetas Maironis savo poezijoje išreiškia meilę šiai trečiai motinai. Tada Danius Aras smuiku pagrojo "Kur bėga Sešupė" dainos melodiją ir šeštas skyrius paeiliui padėklamavo po posmą Maironio šio pavadinimo eilėraščio. Jie visi tarė Maironio eiles su jausmu. Linutė ir Linas savo posmus buvo net atmintinai išmokę, ko mokytoja nebuvo prašiusi. Šešto skyriaus mokytoja Jieva Ariėnė liko labai patenkinta savo skyriaus rimtomis pastangomis.

Programa baigėsi mokyklos chorų, paruošto Bronės Staugaitienės. Daniui Arui pritariant smuiku, vaikai dvejais balsais nuotaikingai padainavo "Ant kalno gluosnys", "Voveraitė" ir "Lietuva brangi". Gražiai skambėjo vaikų jauni balsai. Ypač nuosirdžiai dainavo patys mažiausieji. Klausytojai chorui smarkiai paplojo.

Padėkos žodį tarė Petras Aras. Jis padėkojo visiems mokytojams už vaikų paruošimą, ypatingai Daliai Antanaitienei ir Bronėi Staugaitienei, kurios aukoja savo laiką, nors pačioms savo vaikų nereikia atvežti į mokyklą sekmadieniais. Padėkojo taip pat ir vaikams atlikusiems programą. Svarbų vaidmenį atliko ir buvusieji mokiniai, Andrius Kaladė su Tomu Aru, kurie per išstą programą patamsyje traukiojo scenos užuolaidas. Gėlės šiais metais nebuvo nupirktos. Savo daržų gražiausius žiedus paaukojo Teklė

REMKIME TAUTOS FONDA.

nes tai yra pagrindinis pasauliniu mastu organizuotas lėšų telkimas kovai už Lietuvos valstybinę tautinę ir kultūrinę laisvę.

REMKIME LIETUVOS LAISVĖS IZDĄ

nes čia sukaupti pinigai atiteks Lietuvai: kada išsivaduos iš pavergimo. Paremiant testamentiniu būdu būtina sąlyga įrašyti tikslų Tautos Fondo pavadinimą angliškai - Lithuanian National Foundation, Inc. (Tautos Fondas). Nepamirškime - remdami Tautos Fondą ir Lietuvos Laisvės Iždą - jungiamės su kovojančia Lietuva.

Tautos Fondo Atstovybė Melbourne

Seliokienė, Liuda Didžienė ir Danutė ir Romas Strungos, o juos rūpestingai paruošė L. Didžienė su Stasė Ariėnė.

Sprendžiant iš tėvelių pasisakymų po šio Motinos Dienos minėjimo, jis buvęs labai gražus!

Dalyvis

Perthas

Motinos Dienos minėjimą gegužės 1 d. pradėjome pamaldomis St. Francis bažnyčioje. Sv. Mišias atnašavo kun. Dr. Alfonsas Savickas ir tai šventei pasakė pritaikintą pamokslą, o bažnyčią gėlėmis išpuosė p. Stankevičienė. Už motinas pasimelsti buvo susirinkę daug jaunimo. Po pamaldų vyko į Lietuvių namus, kur jau visų laukė šeimininkų paruošti pietūs. Motinos Dienos minėjimą pravedė Lietuvių Bendruomenės pirm. kun. Dr. A. Savickas, paskaitai pakvietė p. Lingienę, kuri tarė daug jautrių žodžių ir mirusių motinėlių buvo pagerbtos susikaupimo minute. Ramovės vardu sveikino motinas pirm. Balys Steckis. Meninėje dalyje Gintaras ir Vytenis Radzivas pateikė po eilėraščių, o kunigas su T. Kasputiene, jai akompanuojant kanklėmis, padainavo keletą dainų. V. Skrolio vadovaujamas choras padainavo tris dainas ir minėjimą baigėme Tautos himnu. Tada kun. Dr. A. Savickas pravedė Canberos lietuvių statomam paminklui rinkliavą ir surinktą apie \$400. Po loterijos ir kavutės linksmi skirstėmės gerai pasisekusiu minėjimu.

Gegužės 29 d. tuoj po pamaldų visi renkasi į Lietuvių namus, kur bus bendri pietūs ir Bendruomenės metinis susirinkimas.

Birželio 4 d. šeštadienį 9 val. ryto įvyks demonstracija, protestuojant prieš sovietų importaciją į Vakarų Australiją. Pavergtųjų Tautų komitetas kviečia visus dalyvauti demonstracijoje ir visi renkasi Freemantle mieste.

Birželio 12 d. sekmadienį 3 val. p.p. įvyks Pabaltiečių bendrai ruošiamas Išvežimų į Sibirą minėjimas Latvių salėje Belmonte.

Birželio 26 d. sekmadienį Pensininkų ratelis ruošia bendrus pietus Joninių proga Lietuvių namuose.

B.S.

Kun. Liudas Puzonas, 76 metų amžiaus Kaišiadorių vyskupijoje Labanoro klebonas, mirė ir gegužės 2 d. buvo palaidotas. Kun. Puzonas šiemet jau penktas kunigas miręs Lietuvoje. Kaišiadorių vyskupijoje yra 65 bažnyčios, kurių jau 10 nebeturi savo kunigo ir aptarnaujamos iš kitur atvykstančių kunigų. Visose šešiose Lietuvos vyskupijose jau yra šiandieną apie 160 bažnyčių-parapijų, kurios neturi savo kunigų, nes okupacinė sovietų valdžia tik labai mažam kandidatų skaičiui teleidžia įstoti į Kauno kunigų seminariją.

Brisbane

Motinos Dieną šventėme gegužės 1-mą. Pasimeldėme už visas gyvas ir mirusias motinas. Po pamaldų St. Mary's bažnyčioje visi vyko į Lietuvių namus. Mamytės buvo papuoštos žiedelių šakelėmis. Minėjimą pradėjo jaunimo vadovas V. Stankūnas, sveikino susirinkusius, ypatingai visas mamytes. Prezidiumam iškviestos nuolatinės namų šeimininkės: F. Luckienė, M. Butkienė, I. Stankūnienė ir R. Platkauskienė. Tylos minute pagerbtos mirusios: Ruzgienė ir Jakavičienė, kurios daug pasidarbuvo mūsų bendruomenėi. Paskaitą skaitė J. Luckus. Sveikino ir valdybos pirm. B. Butkus. Meninę programą atliko Brisbanės jaunimas. Danilė Milvydaitė mamytėi padedant padainavo "Pučia vėjas". Mazieji pašoko dainuodami "Suk, suk ratelį", "Jurgeli meistrelį" ir "Noriu miego". Vyresniųjų tautinių šokių grupę graškčiai pašoko "Gyvatarą", "Žiogelius" ir "Kepurinę". Sokiams grojo V. Lorencas. Sekė pietūs ir bendras pasilinksminimas. Sirdžiai malonu tokį puikų priaugantį jaunimą atliekant programą. Didelė padėka Katerinai Milvydaienei už jos pasišventimą, mokant mažuosius ir vyresnius šokėjus.

Pasaulinė paroda EXPO 88 sukėlė šventišką nuotaiką - daug turistų ir svečių privažiavo į Expo, daug įdomybių. Rusų paviljone yra daug eksponatų iš Lietuvos - puikus gintaras, tautinės juostos, meno paveikslai, Lietuvos vaizdai, įdomu, kad rusų paviljone daug vietos skirta religijos eksponatams - ortodoksų bažnyčių vaizdai, brangakmeniais papuošti kryžiai, karūnos, daug ikonų. Norintiems atvykti į parodą, patartina iš anksto užsisakyti sustojimo vietą. Paroda pačiame mieste, susisiekimas labai geras - autobusai, traukiniai ir net Hovercraft atveža turistus iš Gold Coast. Bilietai į Expo vienai dienai \$25, pensininkams \$15. Trims dienoms \$55, pensininkams \$35.

Brisbanietė

Nepasitikėk sovietais

Buvęs Amerikos valstybės sekretorius Henry Kissinger, kalbėdamas Amsterdame surengtame tarptautiniame studijų seminare "Europa devintame dešimtmetyje", įspėjo Vakarų nepervertinti dabartinio sovietų kompartijos generalinio sekretoriaus Gorbačiovo ir jo vykdomo vadinamo persitvarkymo. Gorbačiovo siekiamos reformos, pažymėjo Kissinger, yra žymiai ribotesnės ir paviršutiniškesnės negu atrodo. Nuo Stalino laikų pridūrė buvus Amerikos valstybės sekretorius Kissinger, visi Sovietų Sąjungos vadovai išsižadėjo savo pirmtakų. Kiekvienas naujas Kremliaus valdžios laikotarpis prasidėjo valymais ir baigėsi sovietinei sistemai neišvengiamu sustingimu.

LRTV

IS MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Svč. Trejybės šventė gegužės 29 d. sekmdienį ir katalikams baigiasi privalomai velykinei išpažinčiai ir komunijai skirtasis laikas.

Gegužės mėnesį ALK Federacijos Valdyba skelbia maldos mėnesiu už persekiojamą Lietuvą. Visą mėnesį bus renkamos aukos Religinei Salpai dėl persekiojamos Lietuvos Bažnyčios, jas rinks ALK Federacijos Valdybos nariai prie bažnyčios sekmdieniais Spaudos kioske salėje.

Gegužinės pamaldos sekmdieniais po lietuviškų pamaldų, šeštadieniais 4 val. vak. Lietuvos Kankinių kopl. Lietuvių namuose.

Lietuvos Kankinių koplyčioje - Lietuvių namuose - gegužės 28 d. šeštadienį sv. Mišios 4 val. vak. už Prelato Prano Vaserio vėlę, seks Gegužinės pamaldos ir susirinkimas Gyvojo Rožinio, Naktinės adoracijos ir Marijos Mėlynosios armijos sąjūdžio.

Skautininkų Ramovės sveiga pas s. kun. Pr. Dauknį Parapijos namuose Kensingtone gegužės 27 d. pentadienį 7 val. vak.

Maldos grupė - Marijos Taikos Karalienės vaikai - kiekvieną šeštadienį 5 val. vak. Lietuvos Kankinių koplyčioje Lietuvių namuose. Vadovauja kun. J.Petrauskas.

Parapijai aukojo \$50 T.J.Seliokai, \$40 E.Bendžius. Aukojusiems nuosirdžiai dėkoja kun. Pr. Dauknys.

Latrobe Valley-Sale ir apylinkių lietuviams Išvežimų minėjimo lietuviškos pamaldos bus S.A.Sabrinsky sodyboje, Tambo Road, Moe, gegužės 29

Melbournas

V. Zitkevičiui 75 metai

Vilius Zitkevičius gegužės 15 d. atšventė 75 metus amžiaus sukaktį savo namuose artimųjų tarpe. Vaisės paruošė žmona Jonė. Prieš daugelį metų Vilius padėdavo transportu Socialinės Globos Moterų D-jai net į Ballaratą pas lietuvius ligonius. Talkino Lietuvių Klubo remontams, buvo nuolatinis "Tėviškės Aidu" laikraščio lankstytojas, kol leido sveikata. Dabar, sveikatai susilpnėjus, daugiau laikosi namuose, net žvejybos atsisakė. Vilius visada paslaugus, ramaus būdo, draugiškas. Linkime jam stiprios sveikatos ir gausios Dievo palaimos.

V.P. Salkūnas - Pirmininkas ir Melbourne Lietuvių Sporto Klubas

VARPAS

remiant II Pasaulio Sporto Zaidynes - Adelaide - maloniai ir nuosirdžiai kviečia visus Melbourne ir Geelongo lietuvius ir jų pažįstamus, visas lietuvių organizacijas ir jų rėmėjus, visą lietuvių jaunimą ir jų draugus gausiai dalyvauti ir paremti mūsų

BALIŲ * KABARETĄ * DISCO

birželio 4d., šeštadienį, 8 val. vak. Kaina \$18. Studentai, pensininkai \$15. Disco \$12. Lietuvių Namuose, 44 Errol St. North Melbourne. Gros Lietuvių Sporto orkestras "Dabar". Įdomi loterija. Grafikos meno varžytinės. Užsakykite status iki gegužės 29. Telefonu: Z. Sadauskienė - 557 4125, paštu: V.P. Salkūnas 30 Glenview Rd. Doncaster East 3109. Jo tele. 842 2113

d., sekmdienį 12 val. Atvyksta kun. J.Petrauskas.

"Tėviškės Aidu" prenumeratas prieš ir po lietuviškų pamaldų priima Parapijos kiosko vedėjas F.Sodaitis, jam galima įteikti skelbimus, pranešimus, užuojautas, padėkas ir per jį apsimokėti.

Įdomi Popietė

Pranešame, kad Socialinės Globos Moterų Draugija Melbourne rengia POPIETĘ - kavutę kuri įvyks gegužės mėn. 29 d. sekmdienį 2.30 val. po pietų Lietuvių Namuose, Moterų Seklyčioje. Popietėje bus įdomūs pašnekėsiai, p-lė Dona Sadauskaitė papasakos apie socialinio aprūpinimo galimybes ligos ar senatvės atvejais, o poilsiaujant prie kavutės su užkandėliais gal dar iškiils naujų idėjų bei sumanymų. Kviečiame visas Draugijos nares, rėmėjas ir prijauciančias atsilankyti. Iki malonaus pasimatymo.

Draug. Vald. Sekretorė

Slovenijos vyskupas drąsiai gina tikėjimo laisvę

Slovenijos vyskupų konferencijos "Teisingumo ir Taikos" - Iustita et Pax - komisija paskelbė pareiškimą, kuriame pabrėžia, jog yra būtina pastoviai rūpintis demokratijos įtvirtinimu krašte ir ekonominių, kultūrinių bei politinių sąlygų pagerinimui, visų pirma ugdat pagarbą pagrindiniam žmogaus teisėms bei laisvėm, be kurių yra neįmanoma tikroji pažanga. Atkreipusi dėmesį į katalikų moralines pareigas Valstybės atžvilgiu, komisija pažymi, kad Valstybė, iš savo pusės, turi prievolę įstatyminiai užtikrinti visiem krašto piliečiam, taigi ir tikintiesiems, jiems priklausančias teises. Komisija pažymi, kad šios valstybės prievolės priminimas anaipol nėra kišimasis į politinius reikalus. Jokia ideologija ir joks tikėjimas negali būti įstatyminiai diskriminuojami. Nuosekliai tad, joks tikintysis negali būti diskriminuojamas religiniais sumetimais darbe ir, apskritai, viešame gyvenime. Slovenijos "Teisingumo ir Taikos" komisija pabrėžia, kad pagarba asmenis religiniam įsitikinimam turi būti reikiama jau mokykloje. Komisija taip pat pabrėžia valstybės pareigą apsaugoti Jugoslaviją sudarančių tautinių bendruomenių kultūrinę laisvę, jų gimtąsias kalbas, jų tautinę tapatybę ir tautinį suverenumą.

Hobartas

Trėmimų minėjimą rengia HELLP komitetas birželio 17-tą, pentadienį, St. Joseph bažnyčioje, kampas Macquary ir Harrington gatvių. Budėjimas su žvakėmis ir plakatais šventorių prie bažnyčios nuo 5 val. Į pamaldas užprašyti įvairių religijų kunigai ir politinių grupių atstovai 7.30 val. vak.

Motinos Dienos minėjimas buvo gražiai suorganizuotas ir pravestas. Apylinkės Valdybos ir Moterų komiteto Ukrainiečių salėje gegužės 7d. Atsilankė virš 50 lietuvių, jų tarpe J. Krutulis iš Launceston ir pakviestas svečias iš Melbourne kun. J. Petrauskas. Minėjimą pradėjo naujai išrinktas pirm. Ramūnas Tarvydas ir prie garbės stalo pakvietė svečią kunigą, amžiumi vyriausią motiną Teresę Kairienę ir keturis vaikus išauginusią motiną Erika Paškevičienę. Jos buvo gėlėmis apdovanotos. Yra didesnių šeimų motinų, bet jos į minėjimą neatvyko. Paskaitą abiem kalbom skaitė A. Taskūnas. Žodį tarė ir svečias kun. Petrauskas. Mažosios sesutės Elzytė ir Nijolė pora dainelių gražiai padainavo ir su eilėrašciais J. Paškevičiaus, S. Augustinavičiaus ir G. Kazokienės oficiali motinų pagerbimo dalis baigta. Sekė kavutė, kurią paruošė E. Paškevičienė su pagelbininkėmis. Buvo pravesta loterija ir fantams aukojo A. Viknius \$20, B. Sikšnius \$5, H. Juodvalkis bonką vyno. Sekančią dieną už mirusias ir kenčiančias motinas ir Juozą Petrąitį sv. Mišias aukojo ir gražų pamokslą pasakė kun. J. Petrauskas. Skaitymus atliko pirm. R. Tarvydas su žmona ir A. Kantvilas. Vargonais grojo ir giedojo J. Krutulis, Dr. Kantvilaitė-Flanagan ir R. Tarvydas. Sv. Komuniją priėmė beveik visi atvykusieji apie 60 žmonių. Sekančias dvi dienas svečias lankė vyresnio amžiaus tautiečius, trečiądienio rytą išvyko į namus. Jį apgyvendino ir globojo Nina ir Aleksas Kantvilai, po žmones vežiojo S. Augustinavičius. Kelionės išlaidos buvo sumokėtos iš valdžios gautais senų žmonių lankymui pinigais.

Jonas Pinčius atšventė savo 75 m. amžiaus sukaktį namuose. Gimė Tauragės apskrityje. Atlikęs karinę tarnybą 5-tame pulke, išvyko į Klaipėdos kraštą darbams. Į Australiją atvyko 1948 m. Dirbo Cinko fabrike, vėliau perėjo į Elektrinių daiktų dirbtuves, ten išbuvo iki pensijos. Taupus ir darbštus iš priegimties, greitai pasistatė namus, sukūręs šeima su australiete išaugino du sūnus. Lietuvių yra mėgiamas, nes sugėdus kokiam nors daiktui, visi veža pas Pinčių, o jis pigiai ir greitai pataiso. Sveikatos ir ilgo gyvenimo!

Marytė Kairytė-Adams susilaukė dukrelės. Ji našlė, jos vyras neseniai

zuvo darbovietėje Cinko fabrike.

Taskūnai jau seneliai, jų sūnus susilaukė dukrelės.

Kazys ir Elena Paškevičiai išvyko kelione po Australiją

Apylinkės Valdybos susirinkime nutarta pakviesti Dainų ir Tautinių sokių ansamblį iš Adelaidės rugšėjo mėnesį.

J. Paškevičius

Vilniaus Tuntas

Australijos Rajono vadas j.v.s. fil. Vytautas Vaitkus balandžio 30 ir gegužės 1d. aplankė Adelaidės Vilniaus tunto skautus ir su žmona dalyvavo skautų vakarone "Gedimino Sapnas". Sekančią dieną, Rajono vadas, Lietuvių Namuose turėjo posėdį su Rajoninės stovyklos rengimo komitetu ir Vilniaus tunto skautų vadovais. Buvo aptarti visi svarbesnieji stovyklos rengimo darbai ir projektai.

Siais metais sueina 70 metų nuo Lietuvos skautų įsikūrimo Vilniuje, Amerikoje bus jubiliejinė VII Tautininė stovykla, kur dalyvaus ir keletas skautų iš Australijos. Dėl didelio atstumo visiems Australijos skautams ten negalint nuvykti, mūsų Rajoninė stovykla Adelaidėje bus Tautinės stovyklos pagelbinė dalis ir mūsų skautai galės gauti tuos pačius ženklus kaip ir Amerikoje vykstančios stovyklos dalyviai.

Australijos lietuvių skautų Rajoninė stovykla bus Mylor apylinkėje apie 35 km nuo Adelaidės. Dalyvaus Adelaidės, Geelongo, Canberros, Melbourne ir Sydney skautės ir skautai. Stovykloje bus brolijos, seserijos ir skautininkų pastovyklės. Į stovyklą kviečiami židiniai ir skautų tėveliai, kurie sudarys atskira pastovyklę su savo užsiėmimų programa. Tie, kurie dar turi išsaugoję savo uniformas, kviečiami jas atsivežti į stovyklą. Stovyklos registracija ir mokesčiai bus paskelbta vėliau.

Rajoninės stovyklos Rengimo komiteto nariams ir Vilniaus tunto skautams mūsų Rajono vado apsilankymas buvo labai malonus, nes bendrame pasėdyje galėjome aptarti visus klausimus ir išsiaiškinti apie stovyklos eigą. Tikimes, kad Rajono vadas mus dažniau aplankys ir savo patarimais padės mums tinkamai suorganizuoti Rajoninę stovyklą ir paminėti skautijos 70 metų sukaktį.

Alb. Pocius

SYDNEY LIET. CHORAS 'DAINA'

kviečia atvykti į

LIAUDIES DAINŲ POPIETĖ

birželio 5d., 2 val. p.p. sekmdienį Sydney Liet. Klube, didžiojoje salėje, East Terrace, Bankstown. Įėjimo kaina \$3. Jaunimui iki 15 m. veltui. Į tą kainą įeina kava ir pyragaičiai.

Ateikite pabendrauti su "Daina" choru ir drauge padainuoti liaudies dainų, pritariant akordeonų muzikai. Dainų žodžiai bus išdailinti salėje. Kviečiame visus iš arti ir toli prisidėti prie bendrai dainuojamos lietuviškos liaudies dainos.

Sydnėjus

Pagerbėme Motinas

Motinos Diena Sydnėje buvo jaunimo, turinčio savas motinas čia, džiaugsmo ir padėkos diena joms. Popietė, prieš šią garbingą gegužio 8-tą dieną ir vyresnieji sydnėjiskiai, kartu su savo klebonu prelatu P. Butkum, aplankė lietuviškas kapines, kur jau nemažas skaičius tų mielųjų ir garbingų mamų, rado amžinąjį poilsį ten. Kapai papuošiami gėlėmis, bendros maldos ir gilus susimąstymas šiose lietuviškose kapinėse, daugelį ir vyresniųjų nuvedė į tas laimingas dienas, kada ir jie turėjo savo gyvas motinas čia arba net ir savo gimtinėje Lietuvoje. Tai buvo rimties ir maldos popietė, sujungiant tai į brangų savųjų mirusių motinų ir artimųjų prisiminimą.

Tačiau sekmadienis, po ilgų ir lietingų dienų Sydnėje, sviesdamas rudeniškos saulės spinduliais, buvo lyg ir tas gražus Motinos Dienos pagerbimo šventadienis. Bažnyčioje pamaldas laikė prel. P. Butkus, prie altoriaus atlydėtas savo savaitgalio mokyklos dabartinių ir buvusių mokinių, pasipuošusių tautiniais drabužiais. Maldas skaitė taip pat jaunieji mokinukai ir jų lietuviškoje kalboje tikrai jau matėsi savaitgalio mokyklos vaisiai. Jaunieji ir vieni iš pačių mažiausių, atnešė ir auką prie altoriaus. Gražu buvo stebėti, kai tie maži vaikai taip gražiai įsijungia į mūsų bendrąsias šventes. Pamaldų metu giedojo "Dainos" choras, vadovaujamas jau taip pat jaunosios kartos dirigentų B. Aleknaite ir J. Ankaus. Choro gražias giesmes, puikiu savo balsu ir solo giedojimu, pajavairino mūsų iškilioji jaunoji dainininkė Gr. Zigaitytė-Hurba.

Oficialus mamų pagerbimas vyko parapijos salėje, kurios scenos gėlių dekoracijos labai gražiai paruošė L. Sliogerienė. Minėjimą pradėjo E. Sliogerytė, paprašydama jį atidaryti Prel. P. Butkų. Tiek savo pamokslė bažnyčioje, tiek ir čia prelatas labai šiltais žodžiais, pajavairintais motinas liečiančia poezija, pasveikino visas motinas taip pat prisiminimas ir likusias Lietuvoje ar mirusias trentyje. Besišypsanti D. Sliterytė pakvietė žinoma mūsų pedagogė p. Jonaitienė pasakoti apie motinas, kaip jas prisimena vyresnieji. Ramiu ir tikrai motinišku balsu, p. Jonaitienė išreiškė labai gražių, gilių, širdį griaudinančių ir motinas liečiančių minčių, kas sulaukė didelio pasigėrėjimo tiek vyresniųjų, tiek ir pačių jaunųjų tarpe, jos kalbą palydint garsiais plojimais.

Meninėje dalyje, buvusi šios mokyklos mokinė L. Sarkauskaitė padėklamavo P. Stelingio eilėraštį "O motina" ir D. Džiūnaitė "Tik motulės širdyje". R. Coxaitė, M. ir B. Migutės, D. Stasiūnaitytė, gitara pritarianti K. Coxaitė ir padedant pačiai mokyklos vadovei J. Slitierienei, padainavo dvi dainas: "Vėjas" ir "Augino motulė".

Mokyklos Tėvų k-to pirmininkas V. Sliogeris, iškeldamas motinos reikšmę,

į sceną pakvietė salėje esančią vyriausią motiną p. Labutiene ir pačia jauniausią, tik per Vėlykų šventes susilaukusios dukrelės, p. Jurkšaitienė. Šios abi, vyriausioji ir jauniausioji motinos, yra labai gerai žinomos mūsų Sydnėjaus lietuviškame gyvenime ir veikloje. Pagerbiant jas, p. Labutiene anūkas Aistis Bieri padėklamavo "Senelė, Tau dėkoju" ir jos abi buvo apdovanotos gėlių puokštėmis.

D. Sliterytė pasakė jumoristinį eilėraštį "Apie mamytės", kai M. Coxaitė su mokiniais parodė "Motinos Pelėdos mokyklą". Visa mokykla bendrame pasirodyme dainavo, deklamavo ir pabaigoje pašoko tautinius šokius. Programai pasibaigus, visi vaikai išbėgo į salę ir gėlėmis apdovanojo visas esamas ir būsimas motinas. Baigiamąjį padėkos žodį Tėvų k-to vardu tarė D. Ankienė, nuosirdžiai padėkodama visiems prie šio minėjimo prisidėjusiems ir ši parengimą parėmusiems. Minėjimas buvo baigtas Tautos himnu.

Nors oficialioji dalis ir baigėsi, tačiau, atsidarius virtuvės durims, stalai greitai prisipildė V. Sliterio kulinarinių gabumų skanumynais ir moterų dovanotais saldumynais bei kava.

Motinos Dienos minėjimas ir mūsų motinų pagerbimas, bei prisiminimas Sydnėje buvo tikrai labai gražus ir įspūdingas, kokio jau seniai sydnėjiskiai nebuvo matę. Didysis nuopelnas tenka savaitgalio mokyklos vedėjai Jutai Slitierienei, bei kitiems mokytojams, Tėvų komitetui, jų padėjėjams ir, žinoma, patiems jauniems mokiniams. Ačiū jums visiems už suteiktą tokią gražią popietę. Mes aiškiai matome, o kas dar to netiki, ypatingai tėvai, kurių jauni vaikai dar nelanko savaitgalio, taip reikšmingos lietuviškojo auklėjimo, mokyklos, kokią didelę reikšmę turi ši mūsų sekmadienio mokyklėlė ir kaip su nuosirdumu ir pasišventimu dirba jos mokytojai ir jų pagalbininkai. Dar su didesniu džiaugsmu tenka pabrėžti, kad ir daugumas buvusių mokinių nedingsta iš lietuviškojo akiračio, bet, jau su lietuvių kalbos žinojimu, jie įsijungia į tolimesnę šios mokyklos ar kitą lietuviškąją veiklą. Tat sėkmės mokyklai ir išvermės mokytojams.

Antanas Laukaitis

Užsienio spaudos agentūros praneša, kad dešimt žmogaus teisių gynėjų iš Lietuvos, Latvijos, Ukrainos balandžio 20 d. Maskvoje susitiko su Amerikos valstybės sekretoriaus žmogaus teisių klausiman pavaduotoju Richard Schifter ir kitais Amerikos pareigūnais dėl sąžinės kalinių paleidimo iš Sibiro lagerių. Amerikiečių pareigūnų pokalbis su Nijole Sadūnaite užtruko apie pusvalandį, su Algirdu Statkevičium apie 15 minučių, o Povilas Pečiulaitis ir Petras Pakenas - iškentėję koncentracijos lageriuose, prašė paremti jų emigraciją į Ameriką.

Adelaidės kronika

Adelaidėje turime sportuojančio, tautinius šokius šokančio ir tik pasaulinių kongresų iškeliančio jaunimo, bet Motinos dieną ir šiais metais paminėjo tik besimokantis jaunimas.

Seštadienį, gegužės 7 d. motinai skirtoje Lietuviškos radijo valandos programoje skaityta poezija gražiai įsijungė Lituanistinių kursų mokiniai.

Sekmadienį kun. P. Martūzo atnašautose Mišiose sv. Kazimiero bažnyčioje Motinai buvo skirtas pamokslas. Pamaldose Motinos dienos jautrų ypatingumą suteikė sv. Kazimiero mokyklos mokiniai visu būriu dalyvavę aukos atnešimo procesijoje su gėlių pintinėmis, vėliau išdalindami gėles visoms bažnyčioje esančioms moterims. Mišiose skaitinius skaitė mokyklos vedėja E. Varnienė. Mokyklos paruoštas trumpas Motinos dienos minėjimas įvyko tuoj po Mišių Liet. kat. centro salėje, kuriame mokiniai pasirodė su dainomis, deklamacijomis ir šokiais. Programa pravedė mokyklos vedėja.

Po pietų Lietuvių namuose įvyko Moterų sekcijos suruostas Motinos dienos minėjimas, kuriame svarų žodį tarė Adelaidės apylinkės valdybos pirm. J. Stačionas. Minėjimo programą užpildė ALB Savaitgalio mokykla jos vedėjo V. Statnicko motinų pasveikinimo, mokinių dainomis, deklamacijomis ir šokiais.

oOo -

ALK Moterų draugijos valdyba išugdė gražų paprotį mirus d-jos narės šeimos nariui užrašyti už jo vėlę Mišias ir bažnyčioje suruosti maldos kėtvirtines. Tokios pamaldos sv. Kazimiero bažnyčioje įvyko gegužės 11 d. už a.a. Joną Zakarevičių, d-jos narės A. Zakarevičienės vyrą. Kun. P. Martūzas atnašavo sv. Mišias ir pasakė paguodžiantį pamokslą. Jam vadovaujant buvo sukalbėta rožinio dalis.

Po ketvirtinių parapijos salėje įvyko jau tradiciniu virštą d-jos narių pabendravimas. Pavalgius valdybos paruoštus pusryčius, pabendravimą tema "Marija ir Morta" pradėjo d-jos pirm. S. Pusdešrienė. Skaitiniais įsijungė Z. Vencienė ir R. Kubilienė. Gražiu žodžiu į temą įsijungė ir kun. P. Martūzas. J. Nekrošienė paskaitė Marijai skirtą eilėraštį. Pirmininkei papasakojus, kad kun. Dr. K. Trimakas su Amerikos lietuvių ekskursija gegužės pabaigoje bus Medjurgorje ir kviečia į jų maldas ten už Lietuvą įsijungti tuo pačiu ir Adelaidės moterų d-jai, nutarta tai įvykdyti. Pabendravus grupiniuose pasikalbėjimuose ir parašius atvirukus sąžinės kaliniams, šis gausus dalyvavusių skaičiumi pabendravimas užbaigtas Marija, Marija giesme.

- oOo -

Balandžio 27 d. Royal ligoninėje mirė Bronė Jasutienė, sulaukusi 79 m. amžiaus. Laidojimo apeigas atliko kun. P. Martūzas balandžio 29 d. vakare už

velionę pravedęs rožinio maldas ir rytojaus dieną aukojęs sv. Mišias ir palydėjęs su gausiu būriu artimųjų į Centennial Park kapines, kur su buvusiu Rankdarbių būrelio nare tartu žodžiu atsisveikino būrelio pirm. G. Straukienė ir šeimos bičiulis L. Pimpė.

oOo -

Savaitę pabuvusi ligoninėje T. Gasiūnienė jau sugrįžo namo jausdama, kad šis pabuvimas tikrai išėjo į sveikatą, nes jaučiasi daug geriau. Laikykis, Teresėle.

oOo -

ALK Moterų d-jos kasmet ruošiamas "Siupynys" Adelaidėje sukelia didelį sujudimą. Tas sujudimas jau prasidėjo ir šiais metais, ruošiant iš eilės jau 29-tą "Siupinį". Dramaturgų jau parašytas komedijas ir linksmus škičius jau repetuoja "Vaidilos" teatras, dirguojant režis. V. Opulskui. Feljetonai jau privesti prie komiskiausios atomazgos. Dainininkės baigia išjieskoti pačius subtiliausius niuansus, ir t.t. Nostradamui nepavyko išpranašauti didžiojo Žemės drebėjimo, bet birželio 4 d. Adelaidėje tikrai žemė drebės St. Peters rajone - nuo juoko - nes Liet. kat. centre įvyks "Siupynys".

Sabonis gydomas Amerikoje

Gautoje "Chicago Tribune" balandžio 24 dienos laikraščio iškarpoje rašoma: Arvidas Sabonis - Sovietų krepšinio žvaigždė, jau Amerikoje. Jis čia atvyko pagydyti savo sužeistą koją ir bus iširtas Columbus, Ga. sporto medicinos specialistų. Po kelių mėnesių pasitarimų tarp Trail Blazers, Atlanta Hawks ir abiejų valstybių atstovų, leidimas buvo duotas Sabonui atvykti į Ameriką ir būti gydomam garsaus Columbus ortopedinio gydymo specialisto Dr. Jack Hughston ir Trail Blazers komandos gydytojo Dr. Bob Cook. 1986 metais He Hawks krepšinio komanda buvo užsiangazavusi, jeigu Sabonis atvyktų į Ameriką, ji turėtų, kaip jite yra padarę kontraktus ir su kitais Sovietų iškiliaisais žaidėjais A. Volkov ir V. Tikonenko. Šios komandos savininkas yra Ted Turner, kuris taip pat yra savininkas ir Turner Broadcasting System, kuri filmavo ir visam pasauliui vėliau rodė "Goodwill Games" Maskvoje žaidynes.

Amerikos Krepšinio S-gos NBA viceprezidentas R. Wussler, sveikindamas atvykusį į Ameriką Sabonį, palinkėjo jam geriausios sėkmės jo kojos gydyme ir pasakė, kad ši Krepšinio S-ga norėtų jį matyti savo sąjungoje žaidžiant. Gi Blazers komandos prezidentas H. Glickman, sutikęs Sabonį Atlanta City, pasakė, kad jis nenori dar su juo dabar kalbėti apie bent kokius kontraktus, tik jis jam priminė, kokia puiki ir didelė yra krepšinyje Portland vietovė. Gi pats Sabonis, paklaustas korespondentų ar jis norėtų žaisti šioje NBA krepšinio sąjungoje, pasakė: "Ar galėtų atsirasti bent vienas žaidėjas kur nors, kuris galėtų atvesti ir nesutikti priimti tokius pasiūlymus. Tačiau dabar būtų sunku į tai atsakyti ir aš turiu laukti kol galutinai susitvarkys mano koja ir pasibaigs šių metų Seoul olimpiada. Siuo metu jis neturi skausmų kojoje."

Ant. Laukaitis

TALKOS PASKOLOS - PIGESNĖS!

Statybai, prekybai, nuosavybei...

\$50,000 paskola 20-čiai metų - \$612 į mėn.

\$50,000 paskola 15-kai metų - \$660 į mėn.

\$50,000 paskola 10-čiai metų - \$777 į mėn.

13.5%

TALKOS IŠTAIGOS VEIKIA LIETUVIŲ NAMUOSE

Adelaide - Sekmad. 1 - 3 val.

Melbourne - Šeštad. 10 - 2 val.

Sydney - Sekmad. 1 - 3 val.

Sydney - Sekmad. 2 - 4 val.